

عنوان: نحوه عملکرد کارکنان و دانشجویان در زمینه پیشگیری از تماس با خون و سایر مایعات بدنی زنان در مراکز آموزشی و

درمانی زنان تبریز، سال ۱۳۸۰

نام دانشجو: ناهید فرهادی

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناس ارشد مامایی (آموزش بهداشت مادر و کودک)

استاد راهنما: فهیمه صحتی

اساتید مشاور: سکینه محمد علیزاده چرندابی ، حسین کوشاور

شماره پایان نامه: ۱۲۸

مقدمه: عوامل بیماریزای متعددی از طریق تماس با خون و سایر مایعات بدنی شخص آلوده به افراد دیگر انتقال یافته، باعث بیماریهای شدید و کشنده می‌شوند. مهمترین و شایعترین این بیماریها ایدز، هیپاتیت B و C می‌باشد. ایدز سرعاً در جمعیت‌های آلوده و بخصوص در کشورهای در حال توسعه گسترش می‌یابد بطوریکه تا اول دی ۱۳۸۰، ۳۴۳۰ نفر آلوده به ویروس این بیماری در ایران شناسایی شده است. ۵ درصد جمعیت جهان و ۳ درصد مراقبین بهداشتی مبتلا به هیپاتیت B بوده و بیش از ۱۷۰ میلیون نفر از مردم جهان و حدود ۳ درصد جمعیت ایران به هیپاتیت C مبتلا می‌باشند. بنابراین کارکنان مراقبت بهداشتی در معرض تماس با خون و سایر مایعات بدنی انسانها بوده و چون انتقال این عوامل باعث بیماریهای مزمن و کشنده می‌شود، از آنجائیکه پس حفظ سلامت این افراد و پیشگیری اولیه از این بیماریها با رعایت اصول پیشگیری از تماس با خون و سایر مایعات بدن یک امر ضروری می‌باشد. لذا انجام تحقیقی تحت عنوان نحوه عملکرد کارکنان و دانشجویان در زمینه پیشگیری از تماس با خون و سایر مایعات بدنی زنان در مراکز آموزشی و درمانی زنان تبریز با توجه به عدم انجام چنین تحقیقی ضروری بنظر می‌رسید.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی است که در آن عملکرد ۱۴۲ نفر (۱۷ جراح زنان - مامایی، ۲۵ رزیدنت زنان - مامایی، ۸ نفر ماما، ۸ نفر بهیبار، ۱۹ نفر پرستار و ۶۵ نفر دانشجوی مامایی) در اتاق زایمان و عمل و بخش جراحی و مامایی دو مرکز آموزشی و درمانی زنان تبریز مورد مشاهده قرار گرفته است و از نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای استفاده شده است. ابزار گردآوری داده‌ها برگه مشاهده بود که در سه فرم براساس انواع محیطهای پژوهشی تدوین گردید و جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (محاسبه فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمونهای مجذور کای، دقیق فیشر، استیودنت و آنالیز واریانس یک طرفه) استفاده شده است.

یافته‌ها: عملکرد کارکنان و دانشجویان در زمینه پیشگیری از تماس با خون و سایر مایعات بدن در ۱۲ درصد موارد خوب، در ۶۲/۶ درصد موارد متوسط و در ۲۵/۴ درصد موارد ضعیف بود. بین نحوه عملکرد با شغل ($P < 0/01$) نوع مرکز آموزشی و درمانی ($P = 0/014$)، نوع بخش ($P < 0/001$)، سن افراد ($P = 0/049$) و سابقه کارکنان ($P = 0/044$) ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت. نمره عملکرد دانشجویان مامایی در مقایسه با متخصص‌ها، ماماها و پرستاران پایینتر بوده و کارکنان و دانشجویان در مراکز طالقانی در مقایسه با افراد در اتاق عمل و بخش جراحی و مامایی در مقایسه با اتاق زایمان نمره عملکرد بالاتری داشتند. بین عملکرد با شیفت، وضعیت عمل جراحی و زایمان و مقطع تحصیلی دانشجویان مامایی ارتباط معنی‌دار آماری وجود نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نامناسب بودن عملکرد کارکنان و دانشجویان بویژه در اتاق زایمان لازم است باید علل احتمالی عدم رعایت اصول پیشگیری بررسی شود. همچنین مسئولین امر برنامه‌های آموزشی در زمینه پیشگیری از بیماریهای منتقله از راه خون (بویژه ایدز، هیپاتیت B و C) ترتیب داده و در زمینه واکسیناسیون کارکنان مراقبت بهداشتی بر علیه هیپاتیت B و فراهم نمودن امکانات و وسایل حفاظت شخصی در مراکز درمانی اقدامات لازم انجام گیرد.

واژه‌های کلیدی: پیشگیری، خون و سایر مایعات بدن، عملکرد، کارکنان، دانشجویان، بیماریهای منتقله از راه خون